א [מיי' פ"ט מהל' יסודי המורה הל"א והל' ג ד]: פא ב מיי' פ"ט מהלכות

:נע״ם

יסודי התורה הל"ג

חמש תיבות ועשיתם לו כאשר זמס לעשות נראה עיקר הגי' כדאיתא בפירש"י מה ת"ל לאחיו], בפיכש"י מה מיל למחין,

ד) [ייב המוממין]

(ס) [לפניל מה פישן,

(ס) [שס:], 1) [ע"יו ימ.],

ת) בשנעות פוד, ע) ע"יו

ימ., 2) חיבת בה פוד,

ימ., 0) [ייבת לון, (ט) [צ"-ל

ממלך), מט [צ"-ל

ממלך), מט [צ"-ל

ממלד), מט ו], ע) [ויקרא ד], פ) הוא דבור בפ"ע. רש"ל, 3) מן ד"ה לרשות עד ד"ה מה

גליון הש"ם

מתני' כל ישראל יש להן חלק. עי' כתונות דף קג ת"ב מוסי ד"ה מומן: שם האומר אין תחיית המתים. עי' סוטה ד"ה ע"ל מוד"ה כל: שם סוכה דף ה' ע"א תוד"ה יו"ד ה"ח. שבועות דף לד ע"ח תוס' ד"ה בחלף: גמ' מדה בנגד מדה. ע"

מוסף רש"י

. ואין בועלה בשריפה אלא בחנק כשאר אשת איש מכות ב.). לאחיו ולא מכות ב.). לאחיו ולא לאחותו. ולא כאשר זמס לטשות לחתותו. חבל בכל משחת מחחתו, מבנ בכנ שאר מיתות השוה הכתוב אשה לאיש, וזוממי אשה נהרגין כזוממי איש, כגון שהעידוה שהרגה את הנפש, שחללה את השבת, נהרגין במיתחה, שלה מיעט כאן החותו אלה במקום שיש כאן לקיים בהן הומה במיתת

מחלוקת. דרבנן ורבי שמעון בנביא בעוקר כל הגוף בעבודת לא כחיבי: מר כדאים ליה כו'. לרבנן בסקילה לרבי שמעון כוכבים ואומר נצטויתי ברוח הקודש מפי הגבורה להתנבאות לעקור כל מלות עבודת כוכבים מן התורה או לקיים מקלת ולבטל מקלת בהאי הוא דקאמרי רבנן סקילה משום דבהאי עניינא דכתיבא דמחייבי ליה רבנן בעוקר את הכל: אם יאמר לך נביא. המוחזק

הדחה בנביא דגמרי סקילה מיניה בע"ז הוא משתעי דכתיב ובא האות והמופת וגו׳ נלכה ונעבדהי היינו עקירת הגוף ובטול מקצת התם נמי כתיב בסיפא יומת כי דבר סרה וגו' להדיחך מן הדרך ואפי׳ במקלת במשמע ומיהו לא מישתעי קרא אלא בע"ז דדבר למד מעניינו: חבל עוקר הגוף דשחר מלום דברי הכל בחנק. דנפקא לן מקרא אחרינא האמור בפרשה אחרינא דלא כתיב בה הדחה אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי (דברים יח) והיינו מה שלא שמע וכתיב ומת הנביא ההוא וכל מיתה האמורה סתם חנק הוא: פטור. דהתם דבר כתיב דבר שלם ולא חלי דבר: ללכת זו מלות עשה. ברייתה היא בספרים גבי פרשת נביא המדיח דכתב בה הדחה (שם יג) להדיחך מן הדרך אשר לוך ה' אלהיך ללכת בה וגו' ודריש קרא יתירא ללכת זו מלות עשה דמשמע לעשות ולא משמע אוהרה: בה לא מעשה. דגמרינן מאשר חטא בהש דבלא תעשה מיירי אלמא דשאר מצות נמי הכא גבי הדחה כתיבי דאי לא משתעי קרא אלא בע"ז מאי עשה איכא: ובין בשאר מצות. דהאי ללכת בה לא משמע ליה לרב המנונא אונתלתם: דרחמנא אמר מן הדרך. ואע"ז קאי דאכתי לא איתרבו שאר מצות בהאי עניינא דללכת בה כולה משמע: ד"ה פטור. ואפילו מחנק דהתם דבר שלם כתיב ולאו אעוקר דברי תורה האי כי יזיד לדבר דבר קאי דהתם סקילה הוא אלא אדברים בעלמא כגון לדקיה בן כנענה: היום עובדה. כלומר היינו קיום מקלת וביטול מקלת: כרב הסדא. דאמר בע"ז הוא דפליגי אבל בשאר מצות עוקר הגוף הוא בחנק וביטול מקלת פטור: ר"ש פוטר והוא הדין לרבנן. דגבי חנק דבר שלם כתיב ולרב חסדא הא דנקט ר"ש הא קמ"ל נביא עבור על דברי תורה שמע לו חוץ מעבודת כוכבים שאפילו מעמיד לך חמה דרישא דקתני סתמא חייב ואפילו לרבנן בחנק דרבי שמעון הוא דהא

מחלוקת בעוקר הגוף דעבודת כוכבים וקיום מקצת ובימול מקצת דעבודת כוכבים דרחמנא אמר ימן הדרך אפילו מקצת הדרך אבל עוקר הגוף דשאר מצות דברי הכל בחנק וקיום מקצת וביטול מקצת דבשאר מצות דברי הכל פטור מתיב רב המנונא יללכת זו מצות עשה בה זו מצות לא תעשה ואי סלקא דעתך בעבודת כוכבים עשה בעבודת כוכבים היכי משכחת לה תרגמה רב חסדא יונתצתם רב המנונא אמר מחלוקת בעוקר הגוף בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות וקיום מקצת וביטול מקצת דעבודת כוכבים דרחמנא אמר מז הדרך אפילו מקצת הדרך אבל קיום מקצת וביטול מקצת דבשאר מצות דברי הכל פטור ת"ר מהמתנבא לעקור דבר מן התורה חייב לקיים מקצת ולבטל מקצת ר"ש פוטר ובעבודת כוכבים אפילו אומר היום עיבדוה ולמחר בטלוה דברי הכל חייב אביי סבר לה כרב חסדא ומתרץ לה כרב חסדא רבא סבר לה כרב המנונא ומתרץ לה כרב המנונא אביי סבר לה כרב חסדא ומתרץ לה כרב חסדא המתנבא לעקור דבר מן התורה דברי הכל בחנק לקיים מקצת ולבמל מקצת ר"ש פוטר והוא הדין לרבנן ובעבודת כוכבים אפילו אמר היום עיבדוה ולמחר בטלוה חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה רבא סבר לה כרב המנונא ומתרץ לה כרב המנונא המתנבא לעקור דבר^י התורה בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה סלקיים מקצת ולבטל מקצת בשאר מצות ס ר"ש פוטר והוא הדין לרבנן ובעבודת כוכבים אפילו אומר היום עיבדוה ולמחר בשלוה חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה א"ר אבהו א"ר יוחגן יבכל אם יאמר לך

עבור על דברי תורה הכל לפי תקנת השעה כגון אליהו בהר הכרמל תקנת השעה כגון אליהו בהר הכרמל בשחוטי חוץ: נחנה החורה ממשלה בד מיי שם הלכה ו: בה. כלומר אפילו תראה אותו נביא מושל ועושה כרלונו דכתיב (דברים הנביא והאי ונתן אליך אות בעודו נביא אמת יתן לך אות בנבואה אחרת ולבסוף כשיחזור להרשיע יאמר לעבוד עבודת כוכבים וסמוך עלי שהרי מוחזק אני על ידי אות ומופת שנתתי לך כבר: 3 לרשות הבעל. כגון מסרה האב לשלוחי הבעל ועדיין היא בדרך ולא קרינן בה בית אביה: לאומה מימה. שהיו מחייבין את הנידון: ובועלה. כלומר וכל הבועלים נידונין כמיתת הנבעלת חוץ מבועל בת כהן: מה ס"ל לחחיו. לכתוב כחשר זמס לעשות ולישתוק: אם לו הוקשו. לבועל שהיו מחייבין אותו חנק: אם לה. שמחייבין אותה שריפה: לחחיו ולח לחחותו. כל היכא דבעדותן מחייבין איש ואשה ודינן חלוק כי הכא לו הוקשו:

בחנק פוהוא הדין לרבנן ולרב המנונא. האי דנקט ר' שמעון רבותא

הוא כלומר ואפילו מחנק דרבי שמעון פטור וכ"ש מסקילה

הדרן עלך אלו הן הנחנקין

כל ישראל יש נהס חנק לעולם

הבה. מעיקרא איירי בארבע מיתות ומפרש ואזיל להו לכולהו והדר מפרש הני דאין להם חלק לעולם הבא: ה"ג האומר אין תחיים המחים מן התורה. קי שכופר במדרשים דדרשינן בגמרא לקמןי מניין לתחיית המתים מן התורה ואפי׳ יהא מודה ומאמין שיחיו המתים אלא דלא רמיאא באורייתא כופר הוא הואיל ועוקר שיש תחיית המתים מן התורה מה לנו ולאמונתו וכי מהיכן הוא יודע שכן הוא הלכך כופר גמור הוא: אפיקורום. מפרש בגמרא [נט:]: ספרים החילונים. מפרש בגמרא [ק:]: גבו'

מחייב חנק ולא סקילה דשאר באמצע הרקיע אל תשמע לו תניא רבי מלות בעניינא הדחה דסקילה יוםי הגלילי אומר הגיע תורה לסוף דעתה של עבודת כוכבים לפיכך נתנה תורה ממשלה בה שאפילו מעמיד לך חמה באמצע הרקיע אל תשמע לו תניא א"ר עקיבא חם ושלום שהקדוש ב"ה מעמיד חמה לעוברי רצונו אלא כגון חנניה בן עזור שמתחלתו נביא אמת ולבסוף נביא שקר: וזוממי בת כהן: מנהני מילי אמר רב אחא בריה דרב איקא דתניא ר' יוםי אומר מה ת"ל מילי שקר: לו כאשר זמם לעשות לאחיו לפי שכל יהמזוממין שבתורה זוממיהן ובועליהן כיוצא בהן בת כהן יהיא בשריפה ואין בועלה בשריפה זוממין איני יודע אם לו הוקשו אם לה הוקשו כשהוא יהיא בשריפה ואין בועלה בשריפה לעשות לאחיו ילאחיו ולא לאחותו:

הדרן עלך אלו הן הנחנקין

בל ישראל יישר ארץ נצר ממעי בל ישראל יישראל ארץ נצר ממער בא שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר ממעי מעשה ידי להתפאר ייואלו שאין להם חלק לעולם הבא האומר אין תחיית המתים מן התורה ואין תורה מן השמים ואפיקורום ר"ע אומר אף הקורא בספרים החיצונים ®והלוחש על המכה ואומר ₃כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי ְאני ְה׳ ְרופָאך אבא ְשאול ְאומר אף יהבוגה ∘את השם באותיותיו ישלשה מלכים וארבעה הדיוטות אין להן חלק לעולם הבא שלשה מלכים ירבעם אחאב ומנשה ר' יהודה אומר מנשה יש לו חלק לעולם הבא שנאמר יויתפלל אליו יוישמע תחנתו וישיבהו ירושלים למלכותו אמרו לו למלכותו השיבו ולא לחיי העולם הבא השיבו ארבעה הדיוטות בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי: גבל וכל כך למה תנא הוא כפר בתחיית המתים לפיכך לא יהיה לו חלק בתחיית המתים שכל מדותיו של הקב"ה ימדה כנגד מדה דאמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן בתחיית המתים שכל מדותיו של הקב"ה ימדה כנגד מדה דאמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן מניין שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה שנאמר יויאמר אלישע שמעו דבר ה' [וגו'] כעת מחר סאה סלת בשקל וסאתים שעורים בשקל בשער שומרון וכתיב יויען השליש אשר יֹ(המלך) נשען על ידו את איש האלהים וֹיאמר הנה ה' עושה ארובות בשמים היהיה הדבר הוֹזה ויאמר ∞הנך רואה בעיניך ומשם לא תאכל

יג) ונמן אליך אות או מופת: בתורה אור השלם או מופת: בתורה אור השלם לההוא או חלם מחלום ההוא או חלם מחלום ההוא או חלם החלום ההוא או חלם מחלום ההוא שומת בי דָּבֶּר סָרָה עַל יִיְ אֱלֹהַיכֶּם הַמּוֹצִיא אָתְכֶם מַאֶּרֶץ מִצְרִים וְהַפּּדְף מִבֵּית אַשֶּׁר צִּוּךְר יִיְ אֱלֹהֶיּרְ אָשֶׁר צִוּךְר יִיְ אֱלֹהֶיּרְ לָלֶכֶת בָּה וּבִעַרְתָּ הָרָע מָקֶרְבֶּּך: דברים יג ו 2. וְנִתַּצְתָּם אֶת מִזְבְּחֹתָם שברתם את מצבתם יָאֲשַׁרִיהֶם הָּשְּׂרְפּוּן בָּאֵשׁ יִאֲשַׁרִיהֶם הִּשְּׂרְפּוּן בָּאֵשׁ יִּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תְּגַדִּעוּן ואברתם את שמם מן נ. וַעֲשִׂיתֶם לוֹ בַּאֲשֶׁר זָמֵם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיוּ

יִבְעַרְתָּ דָּרָע מִקּרְבֶּרְ: וֹבָעַרְתָּ דָּרָע

ַרַ עַפּוּך בָּלְם צַדִּיקִים. לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נַצֶּר מָשָעִי מַעֲשֵׂה יָדַי

נַשְּטֵּר נַעֲשׁוּר יְּוֹר לְהַתְּפְאַר: ישעיהו ס כא ז. וַלֹּאמֶר אָם שְׁמוֹע תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיף וָהַיְשָׁר בְּעִינְיוֹ תַּעֲשָׁה יוימנה למצותיו ששים עליף בי אני יי בל חָקִּיו בָּל הַמְצְרִים לֹא אָשֶׁים עָלִיף בִּי אָנִי יִי אָשֶׁים שִׁלְיף בִּי אָנִי יִי ייימנה מור בי אני יי שמוח מו כו לו וַיִּשְׁמֵע הְּתִּנְּתוֹ וַיְשִׁיבַהוּ יְרוּשְׁלֵם לְמַלְכוּתוֹ וַיַּדְע מְנַשָּׁה כִּי יי הוא האלהים:

זבר זוּימים בי גייג. 7. וַיֹּאמֶר אֱלִישְׁע שִׁמְעוּ דְּבַר יְיָ כַּה אָמַר יִיְ כְּעַת מְחָר סְאָה סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתִיִם שְעֹרִים בְּשֶׁקֶל וֹסָאתִים שְעֹרִים בְּשֶׁקֶל בשער שמרון: . מלכים ב ז א

אָשֶׁר בּיִּעַן הַשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר. לַמֶּלֶךְ נִשְׁעָן עַל יָדוֹ אֶת לַמֶּלֶךְ נִשְׁעָן עַל יָדוֹ אֶת אַישׁ הָאֶלהִים וַיֹּאמַר הָנָה יִיָּ עשָׁה אָרָבּוֹת בַּשְׁמֵיִם הַיִּהְיָה הַדְּבָר הַיֶּה וַיֹּאמֶר הָנְּכְה רֹאֶה בְּעֵינֶיךְ וּמִשְּׁם לא תַאבֵל: מלכים ב ז ב תַאבֵל: מלכים ב ז ב